

III

(Förberedande akter)

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

EESK:s 536:e PLENARSESSION, 11.7.2018–12.7.2018

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 vad gäller vissa avgifter på gränsöverskridande betalningar i unionen och valutaväxlingsavgifter

[COM(2018) 163 final – 2018/0076 (COD)]

(2018/C 367/05)

Föredragande: **Daniel MAREELS**

Remiss	Europaparlamentet, 19.4.2018 Europeiska rådet, 3.5.2018
Rättslig grund	Artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	Inre marknaden, produktion och konsumtion
Antagande av facksektionen	7.6.2018
Antagande vid plenarsessionen	11.7.2018
Plenarsession nr	536
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	116/0/0

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Kommittén välkomnar detta förslag, som kommer att leda till minskade kostnader för gränsöverskridande betalningar i euro i medlemsstaterna utanför euroområdet och som även kommer att öka insynen i fråga om valutaväxlingsavgifter. EESK uppmanar till ett snabbt genomförande av detta förslag.

1.2 Förslagets direkta effekter kommer i första hand att märkas i medlemsstaterna utanför euroområdet. De höga avgifter för gränsöverskridande betalningar i euro inom EU som tas ut i dessa länder kommer att försvinna eftersom de måste anpassas till de lägre avgifterna för inhemska transaktioner i den nationella valutan. Kommittén välkomnar dessa lägre kostnader, som framför allt kommer att gynna konsumenterna och företagen, särskilt små och medelstora företag.

1.3 Dessa lägre kostnader kommer i sin tur utan tvivel att leda till en ökning av den gränsöverskridande fria rörligheten och fria handeln i hela EU, och därigenom medföra fördelar för alla unionens medlemsstater. Kommittén betraktar denna fördjupning av den inre marknaden och de positiva ekonomiska effekter som skapas på detta sätt som viktiga.

1.4 Kommittén välkomnar att man därmed också uppnår det ursprungliga syftet med det gemensamma eurobetalningsområdet, dvs. att alla betalningar i euro inom EU ska betraktas som inhemska betalningar. Samtidigt förverkligas också den inre marknaden för finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag, genom att man undanröjer den befintliga uppdelningen på denna marknad mellan användare från länder inom och utanför euroområdet. De lägre kostnader som användare i euroområdet betalar blir härigenom också tillgängliga för användare utanför euroområdet.

1.5 Inom ramen för sina upprepade uppmaningar till förmån för mångfald i banklandskapet som en garanti för systemets stabilitet och ändamålsenlighet och för att ta hänsyn till de olika framtida utvecklingstendenser och utmaningar som bankerna står inför, anser kommittén att mer uppmärksamhet bör ägnas åt de kostnader detta förslag kommer att medföra för de berörda bankerna.

1.6 Marknadsaktörerna kommer att åläggas att offentliggöra de fullständiga kostnaderna för valutaväxling i utlandet och informera de berörda personerna om dem innan de genomför sina transaktioner. Kommittén anser att dessa nya kompletterande insynskrav är lämpliga eftersom de bör ge konsumenterna möjlighet att göra rätt val vid sådana transaktioner till ett rimligt pris. Även här är det dock viktigt att ta hänsyn till den tekniskt mycket invecklade karaktären hos denna fråga och de tillhörande kostnaderna för leverantörerna.

1.7 Slutligen vill kommittén också framhålla att detta, trots att det handlar om en mycket teknisk fråga, utan tvekan utgör ett utmärkt tillfälle till god och tydlig kommunikation med alla medborgare i unionen. De ändringar som nu görs kan utnyttjas för att förklara hur EU genomför positiva förändringar för alla och tillhandahåller lösningar på vardagsproblem.

2. Bakgrund

2.1 Ända sedan början av 2000-talet har man arbetat för att harmonisera det sätt på vilket kontantlösa betalningar görs i Europa. Redan vid införandet av euron började man dessutom arbeta på en europeisk inre marknad för betalningar, det gemensamma eurobetalningsområdet ("Single Euro Payments Area", Sepa)⁽¹⁾. Inom ramen för detta genomfördes en gradvis övergång från nationella till europeiska betalningssystem. Den processen slutfördes 2014.

2.2 På grundval av detta kan myndigheter, handlare och företag enkelt utföra sina betalningar i hela euroområdet och Europeiska unionen⁽²⁾ genom att använda samma betalningsmedel: kort, överföringar och autogiro. Ingen skillnad görs längre beroende på vilket land man bor i: alla betalningar är "inhemska betalningar" inom Europa.

2.3 Dessutom har flera andra initiativ tagits inte bara för att öka insynen i kostnaderna för betalningar utan även för att sänka dem. Detta har bl.a. gjorts att avgifterna för gränsöverskridande betalningar i euro inom EU nu är desamma som de för inhemska betalningar i euro, tack vare förordning (EG) nr 2560/2001, som senare ersattes med förordning (EG) nr 924/2009.

2.4 I praktiken har denna utveckling enbart haft verkan i medlemsstaterna i euroområdet⁽³⁾ och i Sverige, som utnyttjade den möjlighet⁽⁴⁾ som gavs övriga medlemsstater att utvidga denna ordning till att omfatta den nationella valutan.

2.5 Inom ramen för "Handlingsplan om finansiella tjänster för konsumenter: Bättre produkter, fler valmöjligheter" från mars 2017 åtog sig kommissionen att föreslå åtgärder för att sänka kostnaderna för gränsöverskridande transaktioner i alla medlemsstater och utvärdera metoderna för dynamisk valutakonvertering⁽⁵⁾.

2.6 Syftet med det aktuella förslaget⁽⁶⁾ till ändring av ovannämnda förordning (EG) nr 924/2009 är att utvidga fördelarna med ovannämnda ordning för transaktioner i euro inom EU till att omfatta privatpersoner och företag i medlemsstaterna utanför euroområdet. Kostnaderna för gränsöverskridande betalningar inom EU kommer på så sätt att kunna sänkas genom att de anpassas till avgifterna för inhemska transaktioner i en medlemsstats nationella valuta.

2.7 Samtidigt⁽⁷⁾ införs ytterligare insynskrav beträffande praxis för valutaväxling. På så sätt kommer kostnaderna för en gränsöverskridande transaktion i framtiden att offentliggöras.

⁽¹⁾ Beträffande Sepa, se Europeiska betalningsrådets webbplats: <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>

⁽²⁾ Det geografiska tillämpningsområdet för Sepa-systemen omfattar för närvarande 34 länder och territorier: de 28 EU-medlemsstaterna samt Island, Norge, Liechtenstein, Schweiz, Monaco och San Marino. Se webbplatsen i fotnot 1.

⁽³⁾ Och därigenom för betalningar i euro.

⁽⁴⁾ Möjlighet för alla medlemsstater enligt förordning (EG) nr 2560/2001 och dess efterföljare förordning (EG) nr 924/2009 om gränsöverskridande betalningar.

⁽⁵⁾ Se COM(2017) 139 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>. Se i synnerhet de föreslagna åtgärderna 1 och 2.

⁽⁶⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 vad gäller vissa avgifter på gränsöverskridande betalningar i unionen och valutaväxlingsavgifter. Se <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>.

⁽⁷⁾ I samma förslag till förordning.

2.8 Kommittén välkomnar att marknadsaktörerna också åläggs ett antal ytterligare insynskrav vid valutaväxling. De fullständiga kostnaderna för en gränsöverskridande transaktion kommer således att vara kända för de berörda personerna innan de genomför sina transaktioner.

3. Kommentarer och anmärkningar

3.1 Kommittén välkomnar förslagen, som gör att fördelarna med Sepa utvidgas till att omfatta medborgarna och företagen i medlemsstaterna utanför euroområdet. Detta kommer i regel att leda till sänkta kostnader för gränsöverskridande betalningar i euro inom EU, särskilt i de sistnämnda medlemsstaterna. Samtidigt och som ett komplement till detta skärps insynskraven beträffande valutaväxlingsavgifter.

3.2 Dessa förslag bidrar därmed till förverkligandet av en inre marknad för finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag genom att upphäva den nuvarande uppdelningen på marknaden för gränsöverskridande betalningar i euro inom EU. Användare i euroområdet kan vid detta slags betalningar fullt ut åtnjuta fördelarna med Sepa, medan detta för närvarande inte är fallet för användare i medlemsstater som inte har euron som valuta.

3.3 De flesta användare i euroområdet kan göra de betalningar som avses här till en låg eller till och med försumbar kostnad, medan detta inte är fallet för användare utanför euroområdet. De betalar i regel höga avgifter för detta. Det är bra och mycket viktigt att man sätter stopp för denna situation. Betaltjänstleverantörer i dessa medlemsstater kommer att behöva anpassa sina avgifter för gränsöverskridande transaktioner i euro till de – vanligen lägre – avgifterna för inhemska transaktioner i den nationella valutan.

3.4 Denna kostnadsminskning bör få positiva effekter för den gränsöverskridande fria rörligheten och fria handeln i EU, i alla medlemsstater. På så sätt kommer konsumenter från länder utanför euroområdet att få enklare tillträde till marknaderna i euroområdet, som kan dra nytta av detta. Samma enklare tillträde gäller även för företag, särskilt små och medelstora företag, som därmed kan förbättra sin ställning på marknaderna och bli konkurrenskraftigare, vilket i sin tur medför fördelar för dem.

3.5 EESK stöder valet att inrikta den föreslagna ordningen på transaktioner i euro. I sitt yttrande om handlingsplanen om finansiella tjänster för konsumenter välkomnade kommittén att "kommissionen i detta skede avstår från regleringsåtgärder"⁽⁸⁾. Samtidigt är det ett stort steg framåt för de berörda medlemsstaterna, som sedan länge haft möjlighet att ta detta steg själva men inte gjort det⁽⁹⁾.

3.6 Utan att det påverkar ett antal andra skäl⁽¹⁰⁾ innebär detta val också en balans mellan de mer uttalade kraven från såväl betaltjänstleverantörer⁽¹¹⁾ som användare av dessa tjänster⁽¹²⁾. Den föreslagna lösningen avspeglar också bättre tanken på en "skräddarsydd" lösning. Den gör det nämligen möjligt att beakta särdragen och situationen i de berörda medlemsstaterna, bland annat när det gäller betalningssystem och betaltjänstleverantörer.

3.7 För att ge konsumenterna möjlighet att göra rätt val vid valutaväxling i utlandet, vilket för närvarande verkar vara svårt eftersom de inte alltid förfogar över rätt information i rätt tid, åläggs marknadsaktörerna också ett antal kompletterande insynskrav. På så sätt kommer de fullständiga kostnaderna för en gränsöverskridande transaktion att offentliggöras och vara kända för de berörda personerna innan de genomför sina transaktioner.

3.8 Kommittén anser att detta insynskrav, som gynnar användarna och konsumenterna, är mycket viktigt, liksom transaktionernas säkerhet. Detsamma gäller för fastställandet av ett tak för kostnaderna för sådana tjänster i avvaktan på utarbetandet av de konkreta slutliga genomförandeåtgärderna⁽¹³⁾. För betaltjänstleverantörerna är detta en mycket komplicerad och svår fråga, och därför bör den tillhörande kostnadsaspekten beaktas.

⁽⁸⁾ Se EUT C 434, 15.12.2017, s. 51, punkt 1.1.

⁽⁹⁾ Se den möjlighet som nämns i punkt 2.4.

⁽¹⁰⁾ Ett antal av dem sammanfattas i "Frequently asked questions: Cross-border payments", som offentliggjordes tillsammans med pressmeddelandet om de aktuella förslagen. Se http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_en.htm.

⁽¹¹⁾ Som snarare förespråkade status quo.

⁽¹²⁾ Som snarare menade att ännu fler transaktioner borde regleras.

⁽¹³⁾ Till följd av den snabba utvecklingen på området och denna frågas tekniska karaktär föreskrivs en period på högst 36 månader efter förordningens ikraftträdande.

3.9 Kostnaderna och inkomstbortfallet för betaltjänstleverantörer till följd av dessa förslag är inte försumbara⁽¹⁴⁾. Även om den nuvarande situationen kanske inte är helt tillfredsställande och förlusterna med tiden till viss del kan mildras måste tillräcklig uppmärksamhet ägnas åt denna kostnadsaspekt.

3.10 Uppmärksamheten på kostnadsaspekten är nödvändig, såsom kommittén för övrigt nyligen påpekade⁽¹⁵⁾ i samband med sin uppmaning till förmån för mångfald i banklandskapet som en garanti för systemets stabilitet och ändamålsenlighet⁽¹⁶⁾. Dessutom bör det hållas i minnet att bankerna för närvarande står inför många betydande utmaningar, bland annat inom reglerings- och tillsynsramen, ett antal framtida utvecklingstendenser⁽¹⁷⁾, de långvarigt låga räntorna och ett antal andra situationer⁽¹⁸⁾.

3.11 Slutligen vill kommittén också framhålla att detta, trots att det handlar om en mycket teknisk fråga, utan tvekan utgör ett utmärkt tillfälle till god och tydlig kommunikation med alla medborgare i unionen. De ändringar som nu görs skulle nämligen kunna utnyttjas för att förklara hur EU åstadkommer positiva förändringar i företagarnas, medborgarnas och konsumenternas liv och tillhandahåller lösningar på vardagsproblem, t.ex. när människor reser.

Bryssel den 11 juli 2018.

Luca JAHIER
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

⁽¹⁴⁾ I motiveringen till förslaget nämns ett belopp på 900 miljoner euro per år, med avseende på gränsöverskridande transaktioner i euro.

⁽¹⁵⁾ Se EUT C 434, 15.12.2017, s. 51, yttrande INT/822, punkt 3.6.

⁽¹⁶⁾ Se EUT C 251, 31.7.2015, s. 7, punkt 1.1. och EUT C 451, 16.12.2014, s. 45, punkt 1.11.

⁽¹⁷⁾ Till exempel i fråga om FinTech och blockkedjor samt finansiering av en hållbar ekonomi. När det gäller kommissionens handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt, se (https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en), COM(2018) 97 final.

⁽¹⁸⁾ Bland annat EU:s strategi för nödlidande lån (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_en).